

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 59 0 Ps 034871 21 Rev
Dana, 07.06.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Senada Tice, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca D.S.C d.o.o. Z. - u stečaju, koga zastupaju punomoćnici M.Z., S.M. i M.S., advokati iz B., te V.L. , advokat iz B., protiv tuženog Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično preduzeće a.d. T., Zavisno R.i.t.U a.d. U., koga zastupaju punomoćnici M.S. i B.S., advokati iz B., i Đ.B., diplomirani pravnik, zaposlenik tuženog, radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 232.918,44 KM, odlučujući o revizijama stranaka izjavljenim protiv presude Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 034871 19 Ps od 13.07.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 07.06.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tuženog se djelimično usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju tako što se zahtjev tužioca za naknadu štete na ime izgubljene dobiti u iznosu od 83.621,88 KM i zahtjev za isplatu zakonske zatezne kamate na ovaj iznos, odbijaju, te se obavezuje tuženi da tužiocu na iznos od 5.560,60 KM isplati zakonsku zateznu kamatu od 15.02.2017. godine do isplate, umjesto od 20.12.2013. godine, slijedom čega se preinačava i odluka o troškovima postupka i određuje da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

U preostalom dijelu revizija tuženog se odbija.

Revizija tužioca se odbija.

Objasnenje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 034871 19 Ps od 13.07.2020. godine, tuženi je obavezan da tužiocu nadoknadi običnu štetu u iznosu od 5.560,60 KM kao i izgubljenu dobit u iznosu od 83.621,88 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.12.2013. godine, kao dana nastanka štete, do isplate, te da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 11.167,97 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu obične štete u iznos od 143.735,96 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.12.2013. godine do isplate, te je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 034711 20 Pž od 16.12.2020. godine, žalbe stranaka su odbijene i presuda Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 034871 19 Ps od 13.07.2020. godine potvrđena. Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac, u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu i zahtjevu za naknadu troškova postupka, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev tužioca, kao i njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka istaknut pred prvostepenim sudom i da se obaveže tuženi tužiocu nadoknaditi troškove žalbenog i revizionog postupka.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu, u dosuđujućem dijelu odluke o glavnom zahtjevu i troškovima postupka, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda u pobijanom dijelu preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev ili u tom dijelu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac predlaže da se revizija tuženog odbije kao neosnovana.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija tužioca odbije kao neosnovana.

Revizija tuženog je djelimično osnovana, dok revizija tužioca nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužioca da mu tuženi zbog raskida Ugovora o kupoprodaji broj ... od 25.09.2013. godine sa aneksom broj ... 28.10.2013. godine, nadoknadi običnu štetu u iznosu od 149.296,56 KM i izgubljenju odbit u iznosu od 83.621,88 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana raskida ugovora do isplate.

U iznos obične štete (149.296,56 KM) tužilac je uračunao: kamate i troškove kredita u iznosu od 64.901,20 KM; kamatu na avans od 12.113,69 KM, obračunatu od uplate do vraćanja u iznosu 5.560,60 KM; troškove realizacije ugovora u iznosu od 48.067,48 KM; iznos penala od 30.000,00 KM, po ugovoru zaključenom između tužioca i T.C. d.o.o Z.; troškove postupka medijacije 767,28 KM.

Utvrđeno je da su tužilac, kao kupac, i tuženi, kao prodavac, zaključili Ugovor o kupoprodaji broj ... od 25.09.2013. godine i aneks ovog ugovora broj ... 28.10.2013. godine (u daljem tekstu: Ugovor) kojim je ugovorena prodaja otpisanih osnovnih sredstava, nekurentne robe, otpadnog željeza, alata i sitnog inventara koji su bili predmet javne prodaje-licitacije po cijeni iz ponude prema tabelarnom pregledu u članu 2. Ugovora. Isporuka ugovorene robe, vršila se na bazi dostavljene specifikacije na osnovu koje se ispostavlja predračun, pa se kupac, nakon uplate po ispostavljenom predračunu obavještavao da može izvršiti preuzimanje predmeta prodaje (član 3. i 4. Ugovora). Odredbom člana 9. Ugovora, ugovoreno je da prodavac može 7 dana nakon slanja obavijesti kupcu raskinuti ugovor i to: ako kupac ne izvrši ili neuredno izvrši preuzete obaveze iz ugovora; ako kupac ne ispuni obaveze ni u naknadno primjerenom roku ostavljenom od strane prodavca; te ako kupac odbije da ispuni svoje obaveze ili iz njegovog držanja nedvosmisleno proizlazi da on svoje obaveze neće izvršiti ni u naknadno primjerenom roku. Prema odredbi članu 10. Ugovora, isti je zaključen na rok od godinu dana od dana obostranog potpisivanja. Aneksom je izmjenjen član 6. Ugovora koji se odnosi na ugovorene obaveze kupca pa je prema aneksu kupac dužan

da sječenje i sortiranje vrši radnim danom od 7 do 17 časova, uključujući vikend, te je dužan da napusti krug tužioca sa svom pokretnom imovinom i radnom snagom u 17 časova.

Dopisom MUP-a PS U. broj ... od 10.12.2013. godine, sa otpremnicom broj ... od 06.12.2013. godine, tuženi je obavješten da je dana 06.12.2013. godine izvršen pretres teretnog motornog vozila (u daljem tekstu: TMV) D. benc, reg. oznake ..., te vaganje mase praznog TMV, zbog postojanja osnova sumnje da odgovorno lice i vozač firme d.o.o D.S.C. Z, čine krivično djelo poslovne prevare na štetu ZP R.i.t.U. a.d., radeći po ugovoru o kupoprodaji predmeta broj ..., i da je ovim radnjama policije konstatovano da je naknadno napravljen metalni rezervoar u tovarnom dijelu vozila i vanrednim vaganjem mase praznog TMV dana 06.12.2013. godine na vagi koja je instalisana u industrijskom krugu Rudnika izvagana je masa od 13.080 kg, što je bitna razlika u osnovu na masu praznog vozila koja je vagana prilikom ulaska vozila, te postoje osnovi sumnje da je u napravljeni rezervoar sipana voda kako bi se povećala masa praznog vozila, a zatim ista nakon ili prilikom utovara otpadnog željeza ispuštana kako bi se umanjila neto masa stvarno izvezenog otpadnog željeza.

Tuženi je tužiocu dostavio obavještenje o raskidu ugovora broj ... od 20.12.2013. godine, kojim je tužiocu dao izjavu o raskidu Ugovora s pozivom na odredbu člana 9. Ugovora, zbog neurednog izvršenja ugovorne obaveze, i s pozivom na član 124. Zakona o obligacionim odnosima. U obavještenju je navedeno da radnik tužioca, prilikom ulaska u krug, nije prijavio skriveni rezervoar za vodu u kamionu te je prilikom kontrole inspeksijskih organa MUP-a U., dana 06.12.2013. godine, utvrđena razlika u tariranju prevoznog sredstva (kamiona) čime je stvorena osnovana sumnja da je pribavljena protivpravna imovinska korist u količini od 17.868 tona, u vrijednosti 91.837,34 KM bez PDV-a.

Tužilac je dao pismeni odgovor na izjavu tuženog o raskidu ugovora (pismeno primljeno kod tuženog 08.01.2014) u kojem je naveo da nisu pravno utemeljeni navodi o neurednom izvršenju obaveza te da postojanje osnovane sumnje da je počinjeno krivično djelo nikako ne znači da je isto i počinjeno, pa kako tužilac trpi štetu to će pokrenuti postupak radi naknade štete.

Tužilac, kao prodavac, je sa T.C. d.o.o Z., kao kupcem, zaključio Ugovor o poslovnoj saradnji od 01.12.2013. godine. Predmet ovog ugovora je prodaja otpadnog materijala, tačnije sekundarne sirovine E3, E3+, sječene na komade do 50 cm.

Utveđeno je da su stranke zaključile Ugovor o medijaciji od 12.12.2016. godine; da je tužilac uplatio troškove medijacije u iznosu 767,28 KM; da je tuženi svojim dopisom od 11.01.2017. godine pozivom na odredbu čl. 19 Zakona o medijaciji (Službeni glasnik BiH broj 37/04) prekinuo postupak medijacije iz razloga što je smatra da je zahtjev tužioca kako u odnosu na osnov tako i visinu pretrpljene štete neosnovan; da je medijator obavijestio tužioca da je postupak medijacije prekinut.

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini u predmetu broj 80 0 K 053521 14 K optuženi B.D., direktor D.S.C. d.o.o. Z. i D.A., vozač TMV D. benc reg. oznaka ..., oslobođeni su od optužbe za krivično djelo prevare, da su: u periodu od 24.10 do 16.12.2013. godine obavljajući posao utovara i odvoza otpadnog željeza po Ugovoru, koristili TMV na kome je naknadno ugrađen metalni rezervoar zapremine 2.923,20 m³ (bliže opisano u opisu bića krivičnog djela sadržanom u izreci označene krivične presude).

Predmetni ugovor je djelimično realizovan, u periodu od 24.10.2013. godine do 06.12.2013. godine, te je povodom ove realizacije ugovora tuženi izdao 65 otpremnica sa odgovarajućim fakturama. Prema iskazima svjedoka teretno vozilo tužioca je ulazilo u poslovni krug tuženog tako što je evidentirano pri ulasku (vrsta i registarski broj vozila), nakon toga se vršilo vaganje praznog vozila, poslije toga utovar vozila, te je pri izlasku vagano vozilo sa teretom. Ovi podaci su iskazivani u fakturi, kao bruto (težina vozila sa teretom – robom koja je predmet prodaje), tara (težina vozila bez tereta) i neto (težina robe u vozilu) koji je služio za obračun i fakturisanje.

Prihvatanjem nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke utvrđeno je: da je tužilac, kod S.b. d.d. S., u periodu od 06.06.2013. godine do 22.07.2015. godine, podigao kreditnih sredstava u iznosu od 380.000,00 KM, pri čemu ukupne obaveze tužioca po osnovu kamata iznose 62.701,20 KM, a ukupno plaćene naknade za obradu kredita iznose 2.200,00 KM; da je tužilac tuženom uplatio na ime avansa iznos od 427.470,00 KM, a tuženi tužiocu fakturisao robe u iznosu od 415.356,31 KM, što daje saldo u iznosu od 12.113,69 KM više uplaćenog avansa koji je vraćen tužiocu dana 09.06.2016 godine, a obračunata kamata na više uplaćeni avans u iznosu od 12.113,69 KM za period od 06.12.2013. godine (dan uplate avansa) do 09.06.2016. godine (dan povrata avansa), iznosi 5.560,60 KM; troškovi nastali za tužioca po predmetnom ugovoru iznose 65.140,92 KM, pri čemu se kada se iznos isporučenog otpadnog željeza od 439 tona podijeli sa ukupno ugovornom količinom od 1.674.913 tona dobije procent relazacije od 26,21%, pa kada se od iznosa ukupnih troškova odbiju naplaćeni – realizovani troškovi u ovom procentu dobije se iznos vrijednosti realizovanih troškova od 17.073,43 KM, pa je tako utvrđen iznos troškova koji su nastali kao posljedica ugovora a nisu naplaćeni od 48.067,48 KM (65.140,92 KM-17.073,43 KM); da je T.C. d.o.o Z., tužiocu fakturisala obračun penala po Ugovoru o poslovnoj saradnji od 01.12.2013. godine u iznosu od 30.000,00 KM, računom br. ... od 20.12.2016. godine, koji iznos je knjižen u poslovnim knjigama tužioca na konto: ...; da je tužilac po predračunu broj ... od 24.11.2016. godine, Udruženju medijatora BiH, uplatio iznos od 767,28 KM; izgubljena dobit obračunata je prema količini neisporučene robe od 1.235.913 tona (koja je utvrđena na osnovu razlike ugovorene količine otpadnog željeza od 1.674.913 tona i isporučene količine od 439 tona), i razlici u cijeni od 67,66 KM (koja je izračunata na osnovu prosječne kupovne cijene iz Ugovora u iznosu 512,34 KM/t, i prodajne cijena, koju je ugovorio tužilac kao prodavac, u iznosu od 580,00 KM/t) pa je utvrđeno da bi prodajom preostale ugovorene količine tužilac ostvario zaradu od 83.621,88 KM.

Imajući u vidu činjenicu da je predmetna tužba tužioca podnesena prvostepenom sudu dana 15.02.2017. godine, da je ugovor raskinut dana 20.12.2013. godine i da je zastarjelost potraživanja tužioca prekinuta zaključenjem ugovora o medijaciji 12.12.2016. godine, u smislu odredbe člana 388. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 19/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je odbio prigovor zastarjelosti kojim je tuženi osporio predmetne tužbene zahtjeve tužioca.

Na prednjem utvrđenju prvostepeni sud temelji zaključak da u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uslovi za raskid ugovora po odredbi člana 124. ZOO, te da nisu bili ispunjeni uslovi za jednostrani raskid ugovoren odredbom člana 9. Ugovora, i da se ovdje ne radi o raskidu zbog neizvršenja ugovorne obaveze već o raskidu zbog sumnje da tužilac na račun tuženog pribavlja protivpravnu imovinsku korist kroz razliku u tariranju prevoznog sredstva, a da su povodom tih radnji odgovorna lica tužioca oslobođena krivične odgovornosti. Slijedom toga prvostepeni sud zaključuje da su ispunjeni uslovi za odgovornost

tuženog za štetu iz odredbe člana 154. stav 1. u vezi sa članom 266. ZOO i to običnu štetu koju predstavlja obračunata kamata na avans koji je vraćen sa zakašnjenjem u iznosu od 5.560,60 KM, te da je tuženi dužan platiti izgublenu dobit u iznosu od 83.621,88 KM. Na navedene novčane iznose dosuđena je zakonska zatezna kamata od dana raskida ugovora do isplate s pozivom na odredbu člana 277. ZOO.

Zahtjev za isplatu obične štete u preostalom iznosu od 143.735,96 KM, prvostepeni sud je odbio nalazeći: da tužilac nije dokazao postojanje uzročno posljedične veze između svojih kreditnih zaduženja i predmetnog Ugovora; da je tužilac raskidom Ugovora lišen daljih troškova koji se odnose na njegovu realizaciju; da je zahtjev za isplatu penala po ugovoru o poslovnoj saradnji zaključenom između tužioca, kao prodavca, i T.C. d.o.o. Z., kao kupca, preuranjen u smislu odredbi člana 272. i 273. ZOO; i da troškovi medijacije nisu nastali kao posljedica raskida ugovora.

Prvostepeni sud je utvrdio da je tužilac imao ukupne potrebne troškove postupka, koji se sastoje od troškova zastupanja po punomoćniku advokatu obračunatih po odredbama člana 2. Tarifni broj 2., 3., 9. i 12. i člana 6., 13. i 14. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05) i troškova taksa i vještačenja, i da ti troškovi iznose 29.389,40 KM. Utvrđeno je da je tužilac u sporu uspio procentualno izraženo 38%, pa su mu prema uspjehu u sporu dosuđeni troškovi kao u izreci prvostepene presude.

Odlučujući o žalbama stranaka, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne stavove prvostepenog suda, pa je žalbe odbio i potvrdio prvostepenu presudu, te su odbijeni zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Osporena odluka, u dosuđujućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, nije u potpunosti na zakonu zasnovana iz sljedećih razloga:

U konkretnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizilazi da su parnične stranke zaključile Ugovor o prodaji otpisanih osnovnih sredstava, nekurentne robe, otpadnog željeza, alata i sitnog inventara, sa trajnim obavezama na vrijeme od godinu dana. Prema članu 6. Ugovora tužilac je bio dužan, svojim sredstvima i radom, kod tuženog vršiti pripremu robe za transport (sječenje) i odvoženje robe. Odredbom člana 9. Ugovora ugovoreno je pravo tuženog (prodavca), da jednostranom izjavom raskine ugovor, između ostalog i u slučaju neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora od strane tužioca (kupca). Količina preuzete robe se utvrđivala vaganjem praznog TMV reg. oznake ... vlasništvo tužioca, prilikom ulaska kamiona u poslovni krug tuženog (tara), a zatim vaganjem kamiona sa robom prilikom napuštanja poslovnog kruga tužioca (bruto), isporučena količina izražavala se u razlici između ove dvije vrijednosti (neto). Tužilac je za izvršenje svoje obaveze koristio kamion sa ugrađenim rezervoarom za vodu čijim punjenjem se mogla postići veća težina kamiona (za 3.000 kg). Postojanje ovog rezervoara nije bilo prijavljeno kod tuženog. Stvarna težina kamiona koji je korišten za izvoženje robe je 13.080 kg. Za dio ugovora koji je ispunjen do raskida tuženi je izdao ukupno 65 otpremnica sa pratećom dokumentacijom. Na svakoj otpremnici upisana je veća težina TMV reg. oznake ... od njegove stvarne težine (najmanja težina TMV je 15.620 kg, upisana na otpremnici broj ... od 31.10.2013. godine, a najveća 16.000 kg, upisana na otpremnicama broj ... od 26.11.2013.

godine, broj ... i broj ... obje izdane dana 05.12.2013. godine). Tužilac je tuženom dostavio pismenu izjavu o raskidu Ugovora dana 20.12.2013. godine, nakon što je od PS U. obavješten da je na TMV D. benc, reg. oznake ... (koje je tuženi koristio za izvoženje robe) ugrađen rezervoar koji omogućava povećanje težine vozila i da je stvarna težina ovog TMV 13.080 kg.

Raskid je način prestanka ugovora koji nije ispunjen ili je samo djelimično ispunjen. Razlozi za raskid ugovora mogu biti zasnovani na zakonu ili na volji stranaka. Ugovor se može raskinuti saglasnom voljom stranaka ili na osnovu ugovorenog prava na jednostrani raskid ugovora u korist jedne ugovorne strane zbog određenih razloga ili u određenim situacijama predviđenim ugovorom. Predmetnim Ugovorom (članom 9) stranke su ugovorile pravo prodavca na jednostrani raskid ugovora u slučaju neispunjenja i neurednog ispunjenja ugovora.

Prema odredbi člana 17. ZOO dužnik mora izvršiti obavezu koju je preuzeo zaključenjem ugovora. Ako dužnik nije ispunio svoju ugovorenu obavezu u svemu kako ona glasi tada postoji povreda ugovora u smislu odredbe člana 17. ZOO. Pojam povreda ugovora obuhvata slučajeve kad ugovorna obaveza nije izvršena, ili je izvršena sa zakašnjenjem ili je u nekom pogledu manljivo izvršena.

Prema odredbi člana 12. ZOO, stranke su u zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa dužne da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja. Ovo načelo podrazumijeva uzajamne obzire stranaka u međusobnom odnosu koji zavise od cilja koji su stranke imale u vidu kad su stupile u pravni odnos, lojalno i pošteno izvršenje obaveze i imanje obzira prema opravdanom očekivanju suprotne stranke.

Ugovorne strane u smislu odredbe člana 21. stav 1. ZOO imaju obavezu postupanja u skladu sa dobrim poslovnim običajima. Pod poslovnim (trgovačkim) običajima iz navedene odredbe ZOO podrazumijeva se komercijalna praksa koja je u tako širokoj primjeni da privrednici očekuju da će se ugovorne strane ponašati u skladu sa tom praksom. Dobri poslovni običaji sastavni su dio načela savjesnosti i poštenja, i služe njegovom objašnjenju i konkretizaciji kad je u pitanju trgovačko poslovanje pravnih subjekata.

Odvoženje robe TMV koje je imalo ugrađen rezervoar za koji tuženi nije znao, koji rezervoar omogućava povećanje i smanjenje težine tog vozila, a što je u konkretnom načinu izvršenja ugovora bitno za utvrđenje količinu isporučene robe, predstavlja osnov za zaključak da je tužilac (kupac) svoju ugovorenu obavezu iz člana 6. Ugovora ispunjavao suprotno dobrim poslovnim običajima, nelojalno i uz povredu odredbe člana 21. stav 1. u vezi sa članom 12. ZOO. Ovakav način ispunjenja ugovorne obaveze predstavlja neuredno ispunjenje u smislu odredbe člana 17. ZOO. Okolnost da su odgovorna lica tužioca oslobođena optužbe za krivično djelo prevare u vezi sa izvršenjem Ugovora, kao i okolnost da li je za tuženog nastupila šteta, nisu relevantne, to iz razloga jer se ova povreda ugovorne obaveze ne zasniva na krivici niti na stvarnoj šteti već na kršenju dobrih trgovačkih običaja koji ugrožavaju opravdane interese i očekivanja druge ugovorne strane.

Shodno navedenom tuženi je tužiocu dao izjavu o raskidu saglasno ugovorenom pravu na jednostrani raskid zbog neurednog ispunjenja ugovorene obaveze (član 17. u vezi sa članom 21. stav 1. i članom 12. ZOO), pa nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 154. stav 1. u vezi sa članom 158. ZOO, a sve u vezi sa člana 132. stav 1. ZOO, da se tuženi obaveže na isplatu naknade štete na ime izgubljene dobiti u iznosu od 83.621,88 KM.

Zahtjev tužioca za isplatu zakonske zatezne kamate na vraćeni dio avansa od 12.113,69 KM, koja je obračunata za period od 06.12.2013. godine (dan uplate avansa) do 09.06.2016. godine (dan povrata avansa), i iznosi 5.560,60 KM, po svojoj pravnoj prirodi ne predstavlja materijalnu štetu, već restituciju u slučaju raskida ugovora koja je propisana odredbom člana 132. stav 5. u vezi sa stavom 2. ZOO. Naime, tuženi je vratio dio novca isplaćenog na ime avansa kupoprodajne cijene za koji nije izvršena isporuka robe saglasno odredbi član 132. stav 2. ZOO, na taj iznos dužan je platiti zakonsku zateznu kamatu od dana kad je isplatu primio do dana kad je tužiocu vratio novčani iznos, prema odredbi član 132. stav 5. ZOO.

Odredbom člana 279. stav 2. ZOO propisano je da se na iznos neisplaćene kamate može zahtijevati zakonska zatezna kamata samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njenu isplatu.

Novčani iznos od 5.560,60 KM predstavlja osamostaljenu kamatu. Tužiocu na ovo potraživanje pripada zakonska zatezna kamata od dana podnošenja tužbe 15.02.2017. godine pa do isplate, saglasno odredbi člana 279. stav 2. ZOO i na osnovu odredbi člana 277. stav 1. ZOO. U smislu naprijed citirane odredbe materijalnog prava (član 279. stav 2. ZOO) zahtjev za isplatu kamate od 20.12.2013. godine do 15.02.2017. godine nije osnovan.

Stoga je radi pravilne primjene materijalnog prava iz naprijed navedenih odredbi ZOO, valjalo djelimično usvojiti reviziju tuženog i pobijane presude preinačiti kao u izreci ove presude.

U preostalom dosuđujućem dijelu odluke o glavnom zahtjevu, pobijana odluka je pravilna, ne iz razloga koji su dali nižestepeni sudovi, već iz naprijed navedenih razloga koji se temelje na odredbi člana 132. stav 5. ZOO.

Revizija tužioca, izjavljena na odbijajući dio nižestepenih odluka o zahtjevu za naknadu obične štete, nije osnovana iz istih razloga koji su u obrazloženju ove odluke dati za preinačenje dosuđujućeg djela nižestepenih presuda kojim je odlučeno o zahtjevu za isplatu izgubljene dobiti, odnosno zbog toga što tuženi nije odgovoran za predmetnu štetu u smislu odredbi člana 154. stav 1. u vezi sa članom 158. ZOO, a sve u vezi sa članom 132. stav 1. ZOO.

Iz navedenih razloga, a na osnovu odredbi člana 248. i 250. stav 1. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Odluka o troškovima postupka preinačena je temeljem ovlaštenja iz odredbe člana 397. stav 2. ZPP.

Tužilac je djelimično uspio u sporu sa zahtjevom za restituciju zbog raskida ugovora (dosuđen mu iznos od 5.560,60 KM), dok su odbijeni njegovi zahtjevi za naknadu štete (izgubljene dobiti u iznosu od 83.621,88 i obične štete u iznosu od 143.735,96). U ovom postupku raspravljalo se o protivtužbi tuženog za naknadu štete u iznosu od 107.449,63 KM, a taj zahtjev je pravosnažno odbijen u ranijoj fazi postupka. Obje stranke su kod prvostepenog suda istakle zahtjeve za naknadu troškova postupka, a tužilac je tražio i troškove nastale u postupku po protivtužbi, te su tražile troškove žalbenog i revizionog postupka. Spor po predmetnoj tužbi i protivtužbi je spor koji je nastao iz istog ugovornog odnosa stranaka.

Navedeni kvalitativni i kvantitativni uspjeh stranaka u sporu, opravdava da se primjenom odredbe člana 386. stav 2. ZPP, odredi da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić